

WIJK ACADEMIES OPVOEDEN

En meer...

DERDE VOORTGANGSBERICHT NOVEMBER 2014 – MEI 2015

HET PROJECT WIJKACADEMIES

Vooraf

Vanaf 1 oktober 2013 is het project “Wijkacademies Opvoeden en meer” van start gegaan. In de gemeenten Haarlem, Den Haag en Amsterdam zijn kerngroepen van ouders van verschillende achtergronden actief die met elkaar over opvoeding spreken en programma’s bedenken om de thema’s die zij belangrijk vinden breder in de wijk aan de orde te stellen.

De Wijkacademies Opvoeden worden ondersteund door stichting BMP, in samenwerking met lokale partners. In Amsterdam is dat *Dream Support*, in Haarlem *Meetingz* en in Den Haag het *Stagehuis*.

Ter inhoudelijke verdieping van de Wijkacademies Opvoeden is een netwerk van academici gevormd. Onderzoekers uit verschillende pedagogische disciplines spreken in expertbijeenkomsten over de onderwerpen die uit de Wijkacademies naar voren komen. De inhoud van de discussies die worden gevoerd wordt weer teruggelegd bij de ouders uit de kerngroepen. Er is een landelijke promotiegroep waar inhoudelijke gesprekken worden gevoerd en die een rol heeft in de verspreiding van de resultaten van het project. Een vierde pijler van het project is de cursus voor professionals, die er op is gericht om mensen die werkzaam zijn in het veld vaardigheden te leren om programmatisch met groepen ouders te werken.

Opvoeden in spannende tijden

In het vorige voortgangsbericht beschreven wij hoe ‘opvoeden in spannende tijden’ als actueel thema uit de wijkacademies naar voren komt. Concreet gaat het om ontwikkelingen in binnen- en buitenland waarvan ouders zich afvragen wat de impact is van berichten over oorlogen en conflicten op hun kinderen. Maar ‘spannende tijden’ gaat niet alleen over zorgen om oorlog en conflict, het gaat ook over veranderingen in de samenleving waar mensen weinig grip op ervaren. Het geldt natuurlijk voor opvoeders van alle tijden dat je kind, in zekere mate, in een veranderlijke en onvoorspelbare wereld opgroeit. De huidige tijd kenmerkt zich in het bijzonder door grote sociale en bestuurlijke verschuivingen, zowel op mondiaal als landelijk niveau¹. Wat doet dit met ouders, is onze vraag.

Een korte schets van de context waarin ouders van nu hun kinderen opvoeden. In Nederland heerst al jaren onzekerheid over de economie, tegelijk brokkelen oude zekerheden van de verzorgingsstaat langzaam af nu de overheid steeds verder decentraliseert en aanstuurt op de ‘participatiemaatschappij’. Grote veranderingen in de jeugdzorg die inzetten op ‘eigen kracht’ gaan samen met hardnekkige systeempraktijken zoals specialistisch en probleem gericht werken. Intussen groeit een generatie op voor wie het vinden van werk gegeven de economische- en arbeidsmarkt omstandigheden niet vanzelfsprekend is. Een generatie voor wie, naast de alledaagse wereld, een digitale-, mediale wereld vast onderdeel is geworden van hun leven.

Wij merken dat ouders onzeker zijn als het gaat over het opvoeden van kinderen in een dergelijke context. Wat vraagt deze tijd van opvoeders?

Voor veel (migranten) ouders geldt daarbij dat zij hun kinderen moeten voorbereiden op (school)systemen die voor henzelf onbekend zijn.

¹Zie bijvoorbeeld Rotmans, J. (2014) In het oog van de orkaan en de website: <http://www.socialevraagstukken.nl/site/>

De afgelopen periode is het thema opvoeden in spannende tijden in de Wijkacademies verder uitgediept. Wat houden die spannende tijden nou eigenlijk precies in voor ouders? Gaandeweg tekenden zich een aantal subthema's af, die de kapstok vormen van dit voortgangsbericht; opgroeien in veiligheid, gebruik en effect van social media, radicalisering als opvoedvraagstuk, identiteitsontwikkeling en het (ontbreken van) vertrouwen in instituties.

Leeswijzer

In dit thematische voortgangsbericht gaan we eerst in op het thema *opgroeien in veiligheid*.

Het volgende hoofdstuk (2) gaat over het vraagstuk van *social media in relatie tot opvoeding*.

Het derde hoofdstuk gaat in op *radicalisering*.

Hoofdstuk 4 is gewijd aan het onderwerp *identiteit en worteling*.

Hoofdstuk 5 gaat over *de rol van de professional in de pedagogische civil society*.

Het laatste hoofdstuk gaat kort in op *het evaluatieonderzoek van de Wijkacademies Opvoeden*.

In het slotwoord van dit bericht wordt een korte vooruitblik gegeven op de komende periode.

In de bijlage treft u een overzicht van activiteiten die de drie wijkacademies ontplooiën om opvoedthema's in hun wijk aan de orde te stellen.

1. OPGROEIEN IN VEILIGHEID

Het thema opvoeden en veiligheid is in alle drie de Wijkacademies een onderwerp van gesprek. In de kerngroepen maken de ouders een onderscheid tussen fysieke veiligheid, en sociale veiligheid. Fysieke veiligheid gaat bijvoorbeeld over de inrichting van het huis en de mogelijkheden om veilig buiten te spelen. Sociale veiligheid gaat over bang zijn, over pesten en over je geaccepteerd voelen. Een andere manier om over het brede thema opvoeden en veiligheid te spreken is door uit te gaan van steeds wijder wordende kringen. We beginnen met de veiligheid thuis, daarna bespreken we de veiligheid in de directe omgeving van familie en burens, bijvoorbeeld aan de hand van de vraag of je je kind bij anderen mensen thuis durft te laten spelen.

Bij deze kring hoort ook de straat en het speelpleintje in de buurt. Een nog wijdere kring is die van school, sportverenigingen en dergelijke. En als laatste kring spreken we over instellingen als sociale wijkteams, Jeugdzorg, Opvoedpoli's, politie en dergelijke.

Hieronder volgt voor elk van de kringen een aantal voorbeelden van gesprekken en activiteiten die in de wijkacademies plaatsvonden rond het thema Veiligheid.

Veiligheid thuis: kindermishandeling

In Amsterdam en Haarlem is in de kerngroepen gesproken over het onderwerp kindermishandeling. Een belangrijke vraag daarbij was: wat verstaan wij als ouders eigenlijk onder kindermishandeling en in hoeverre spelen verschillende culturele achtergronden een rol bij de persoonlijke definitie hiervan? Een tweede vraag was; hoe kunnen wij als ouders er toe bijdragen dat het onderwerp kindermishandeling bespreekbaar wordt?

Om de gesprekken in de wijkacademies op gang te brengen werd Ted Kloosterboer van stichting Praat uitgenodigd. Stichting Praat is een organisatie die kindermishandeling uit de taboesfeer wil halen. Ted heeft in beide groepen verteld wat de gevolgen van kindermishandeling kunnen zijn. Ook benadrukte zij hoe belangrijk het is dat er in de omgeving van een kind anderen zijn die veiligheid en vertrouwen bieden, als is dat maar voor even. Ooms, tantes, buurvrouwen, leraren op school, mensen die het kind laten voelen dat het welkom en gewenst is, zijn ontzettend belangrijk. Later kunnen mensen juist uit die positieve ervaringen putten om de negatieve ervaringen te verwerken en hun eigen leven op de rails te krijgen. Uit de korte oefeningen die de groep deed kwam naar voren dat niet zozeer cultuur bepalend is voor wat mensen als kindermishandeling zien, maar vooral de wijze waarop ze zelf zijn opgevoed.

De gesprekken in de kerngroepen hebben vaak een nawerking. In Amsterdam Oost gaan de kerngroepleden in juni een training volgen om zelf het thema kindermishandeling bespreekbaar te maken. Ook doen zij mee aan een 'vuile was manifestatie', een soort flash mob waarbij kindermishandeling op een mooie, maar niet mis te verstane manier onder de aandacht wordt gebracht.

In Haarlem vertelde een van de leden van de kerngroep dat zij bij het AMK melding wilde maken van een situatie van grote onveiligheid voor kinderen in een gezin bij haar in de buurt. Voordat ze dat ging doen heeft ze deze situatie met de andere groepsleden besproken, om er zeker van te zijn dat ze de juiste stap zette en de gevolgen van deze stap goed kon overzien. Alle ouders willen hun onzekerheden rond dit onderwerp graag overwinnen en kinderen die het slachtoffer van mishandeling zijn op passende wijze bijstaan.

Veiligheid in de directe omgeving: hangjongeren

Als het gaat over veiligheid op straat en in de wijk worden twee zaken door ouders veelvuldig genoemd; hangjongeren en de ruwe manier waarop jongere kinderen op speelplaatsen met elkaar omgaan. Veel ouders huiveren bij het taalgebruik van (jonge) kinderen en de soms agressieve manier van met elkaar omgaan.

De ouders van de Wijkacademie Amsterdam Oost vragen zich af hoe bedreigend hangjongeren nu werkelijk zijn. Vanuit het idee 'bekend maakt bemind' hebben zij daarom besloten om een Glossy te maken waarin jongeren zelf aan het woord komen. Het doel van deze Glossy is tweeledig: het biedt een doorkijk in de leefwereld van die jongeren die vaak gestigmatiseerd worden en moeilijk benaderbaar zijn en het biedt ouders en jongeren de gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan.

In Schalkwijk gaan de ouders in gesprek met jongeren van het Haarlem College om het hen te praten over veiligheid en in kaart te brengen wanneer de jongeren zich onveilig voelen én wanneer de ouders dat gevoel hebben. Op 16 juni 2015 organiseren de ouders in Schalkwijk een tweede Schalkwijkse conferentie over Opvoeden en Veiligheid waarin ze met jongeren, leerkrachten en andere ouders willen kijken wat er voor veranderingen nodig zijn zodat ouders en kinderen in Schalkwijk zich veiliger voelen.

De Wijkacademie Schilderswijk ligt aan het Teniersplantsoen. Er gebeurt veel rond het plantsoen, maar dat wil niet automatisch zeggen dat het voor iedereen op elk moment van de dag een fijne plek is om te zijn. Jongeren hangen verveeld rond en vallen anderen lastig. Ramen worden ingegooid en hekken vernield. Jonge jongens worden door oudere jongens weggepest van het Cruijff Court. Jongeren rijden in de speeltuin op gestolen brommers. De gesprekken in de kerngroep gaan regelmatig over dat je gezamenlijk verantwoordelijk bent voor je omgeving. Met elkaar ben je de pedagogische omgeving voor de kinderen in de buurt, onder het motto "it takes a village to raise a child". Maar hoe houdbaar is die gedachte als je geconfronteerd wordt met dit soort gedrag van jongeren? Er is moed voor nodig om er iets van te zeggen. En de overtuiging dat als je weet dat je niet alleen staat en het met elkaar aanpakt, je je angsten overwint.

De organisaties rond het plantsoen hebben de handen ineengeslagen om met elkaar verantwoordelijkheid te nemen voor de publieke ruimte die met elkaar gedeeld wordt. Een flyer wordt gemaakt en huis-aan-huis verspreid, met de tekst "Ons plantsoen is van iedereen! Als de sfeer verpest wordt, zeggen wij er wat van." Dit soort acties zijn een begin om samen iets te doen aan onveiligheid. Het effect is direct merkbaar. Alles is anders als je je niet alleen voelt staan.

Veiligheid in de omgeving van de school: vertrouwen een kwestie van elkaar kennen

Een Turkse moeder vertelt in de Wijkacademie Schilderswijk over haar achtjarige zoon die op de basisschool in de buurt zit. Zijn leerkracht stuurde hem zo maar naar buiten, omdat zijn "oom" zei dat hij daar stond te wachten om met hem naar de tandarts te gaan. "Waarom laat de school het kind naar buiten gaan, zonder eerst even bij mij te checken of het verhaal wel klopt?" De moeder is gescheiden, haar ex-man woont weer in Turkije. In ieder geval omstandigheden, waar de school rekening mee zou moeten houden.

Niet dat de moeder haar ex-man niet vertrouwd, maar: "Iedereen weet toch dat er kinderlokkers actief zijn rond de Haagse Markt?" zegt zij verontwaardigd. "Gelukkig heb ik mijn kind op het hart gedrukt dat hij nooit mee mag gaan met vreemde mannen".

Door dit voorval is het vertrouwen dat de moeder in de school had behoorlijk geschaad. Het verhaal van de kinderlokkers blijkt dan wel twee jaar oud te zijn, maar het gaat er in dit soort gevallen niet om of het verhaal wel actueel of waar is, vinden de ouders. De school moet kunnen omgaan met de reële angsten van ouders. Nog los van de vraag of je een kind wel alleen naar buiten moet laten gaan onder schooltijd. Hoe creëer je vertrouwen tussen ouders en school? Dat is de centrale vraag die de kerngroep zich daarop stelt. De basis voor vertrouwen is dat je de ander kent. Dat geldt voor de Turkse moeder, maar evenzeer voor de leerkracht.

De omstandigheden van de moeder kennende, was één telefoontje voldoende geweest om te checken of het wel veilig was het kind naar buiten te sturen. De ouders nemen zich voor contact met een aantal scholen te leggen om over dit soort onderwerpen te praten.

Vertrouwen in de politie

In de Schilderswijk is het vertrouwen in de politie een belangrijk onderwerp. Op een dag staat op één van de toegangswegen naar het plantsoen voor de Wijkacademie een politiebusje met agenten. Van twee andere kanten komen motoragenten aangereden. Een groepje agenten op mountainbikes fiets rond en houdt jongeren staande. Alle jongeren wordt naar hun identiteitspapieren gevraagd. Wat is er aan de hand? De dag ervoor zijn twee hoveniers ernstig bedreigd. Een groep jongeren maakte het de twee mannen onmogelijk hun werk te doen. Hoe ernstig ook, dat was gisteren. Wat is de gedachte van de politie om met zo'n overmacht uit te rukken en iedere jongen die vandaag op het plein is naar zijn ID te vragen?

Natuurlijk weet de politie dat de jongeren die het gedaan hebben niet rustig de volgende dag op het plein rondlopen, daar is de media-aandacht veel te groot voor geweest. De gedachte achter de actie blijkt te zijn dat de politie wil laten zien "Wie de baas is in de Schilderswijk". Maar de politie lijkt zich niet te realiseren dat met dit soort politieoptreden het vertrouwen van de jongeren en hun ouders in de politie ernstig op de proef wordt gesteld. Als je in je buurt op straat loopt wil je niet het gevoel hebben dat je elk moment staande gehouden kan worden, alleen maar omdat je een jongen bent en er Marokkaans uitziet. Je wil net als ieder ander rustig over straat kunnen lopen.

In de Schilderswijk is een groepje jongeren vanuit het Stagehuis opgestaan om de verantwoordelijkheid voor de veiligheid in de buurt mee te dragen. De "buurtbroeders" lopen regelmatig, duidelijk herkenbaar aan hun hesjes, door de buurt. Spreken jongeren aan die kattenkwaad uithalen, ruimen rotzooi op, maken een praatje met mensen op straat. Dat allemaal om een veilige omgeving te creëren en te laten zien dat iedereen met elkaar verantwoordelijk is voor een veilige omgeving. De buurtbroeders en de wijkacademie werken nauw samen. Zij hebben samen het initiatief genomen om het gesprek met vaders uit de buurt over opvoeden te voeren. Het eerste gesprek met vooral Marokkaanse vaders gaf voor de jongeren verrassende inzichten in hoe de toen nog jonge mannen in de jaren zestig in de Schilderswijk zijn gekomen. Dat ze vaak twee of drie baantjes hadden om hun jonge gezin te onderhouden. En daardoor vaak niet thuis waren en de dagelijkse opvoeding aan de moeders overlieten. Alles stond in het teken van een betere toekomst voor hun kinderen.

2. OPVOEDEN IN EEN TIJD VAN INTERNET EN SOCIALE MEDIA

Internet en sociale media zijn niet meer weg te denken uit het leven van nu. Een van de opvoedvraagstukken van deze tijd is dan ook het omgaan met gebruik en effect van internet en sociale media. Ouders in de Wijkacademies bespreken zowel de leuke, leerzame als de bedreigende kanten die zij zien in het gebruik hiervan. De gesprekken gaan over de hoeveelheid tijd die jongeren maar ook ouders tegenwoordig met multimedia bezig zijn en daarnaast de impact van het soort informatie dat circuleert. Hieronder beschrijven we de aard van de gesprekken over sociale media die zijn gevoerd. Daarin komt ook aan de orde welke manieren ouders bedenken om met dit vraagstuk om te gaan.

Niet te verbieden

In Haarlem worden vanuit de Wijkacademie gesprekken met ouders gevoerd op een tweetal basisscholen. Vanuit het bredere thema Opvoeden in spannende tijden, is op basisschool de Meer door ouders gevraagd om het over social media te hebben. Zij maken zich zorgen over wat hun kinderen allemaal tegenkomen op bijvoorbeeld youtube en vragen zich af hoe ze hier mee om moeten gaan. Jongeren halen zoveel informatie van internet, maar zijn zij wel in staat de informatie op waarde te schatten? En wat te denken van bedreigingen als pesten, het in contact komen met onbekenden en het bekijken van allerlei schokkende beelden zonder dat de ouder daar zicht op heeft? Al pratende werd vastgesteld dat ouders er niet zijn door internet te verbieden. Kinderen leven nu eenmaal in een wereld waar internet volop aanwezig is. Ouders zullen hen van kleins af aan moeten leren hoe ze hier mee om moeten gaan en ze moeten voorbereiden hoe ze waardevolle informatie en complot theorieën van elkaar kunnen onderscheiden. Daarmee kan je niet wachten tot ze zestien zijn, was uiteindelijk de eensgezinde mening. Als effect van deze gesprekken zijn ouders naar zichzelf gaan kijken; hoeveel uur per dag zijn ze zelf bezig met tablet en telefoon?

Hebben ze wel voldoende aandacht voor hun kinderen? De moeders realiseren zich dat ze zelf actief aan de slag moeten en samen met hun gezinnen afspraken moeten maken over het gebruik van tablets, telefoons en computers. Ze besluiten een theatervoorstelling te maken waarin dit onderwerp aan de orde komt en die op 27 mei aan andere ouders en leerkrachten te laten zien.

Op positieve wijze voorlichten

In Amsterdam Oost bestaan dezelfde zorgen. Om hier verder over door te praten heeft de kerngroep van de Wijkacademie bedacht om iemand uit te nodigen van 'Cybersoek'. Deze organisatie uit Amsterdam Oost heeft tot doelstelling om de digitale kloof in de buurt te verkleinen bijvoorbeeld door middel van internet-cafe's voor kinderen, kinderen en ouders voorlichting over sociale media krijgen. Cybersoek wil behalve de gevaren van internet ook de kansen ervan benadrukken en kinderen uitnodigen deze te benutten. Marieke van der Velde komt langs bij de Wijkacademie om een interactieve presentatie te geven over 'Opvoeden en internet'. Zij noemt de voordelen van social media: kennisdeling, contact met verre familie onderhouden, gezelligheid, leren, humor en laagdrempelig contact. Ook zijn er steeds meer community sites, zoals straat Facebook groepen bijvoorbeeld.

Als nadeel wordt genoemd dat kinderen kunnen verharderen, dat internet door ouders soms gezien wordt als 'gratis opvang' en dat het veel vraagt van kinderen: van concentratieproblemen tot RSI armen. Betere voorlichting voor zowel kinderen als hun ouders is het devies. Echter: vanuit een positieve insteek. Ouders zouden zich meer moeten be-

zighouden met wat het internet en social media allemaal aan kansen biedt! Als vanuit dat hoopvolle en positieve perspectief aan 'voorlichting' wordt gedaan zullen kinderen zich veel eerder open stellen voor de 'waarschuwingen' en op een andere en meer kritische manier met het net en met bronnen omgaan.

3. RADICALISERING

GEEN ANGT

GRDEI

WAKACH
DEVOED

GRDEI

VRIJHEID

NATUUR

KENNIS

Een belangrijk onderwerp dat uit de wijkacademies naar voren komt, vooral onder moslim ouders, is geloof in relatie tot opvoeding. Specifiek is gesproken over de zorgen om radicalisering van jongeren. Dit onderwerp is sinds de opkomst van IS en de aanslag op Charlie Hebdo in Parijs steeds meer in de publieke belangstelling komen te staan. Wat opvalt is dat het dan vaak gaat over het veiligheids-perspectief. Maar wat is het opvoedperspectief? En wat is het effect van die nieuws-berichten op moslims in Nederland? Hier is zowel in de lokale Wijkacademies als in de landelijke groepen over gesproken.

Impact informatie sociale media en nieuwsberichten

Ouders worstelen met de vraag hoe ze met alle aandacht voor de gewelddadige jihad moeten omgaan binnen hun gezin. Ouders van de wijkacademie Schilderswijk spreken hun bezorgdheid uit wat het effect is op hun kinderen dat moslims steeds zo negatief in het nieuws komen. Een moeder vertelt dat haar dochter daar op straat op wordt aangesproken. Een ander vertelt dat ze probeert het goede voorbeeld te geven door niet boos te reageren op de nieuwsberichten. Ook is er veel angst dat radicale idealen via sociale media greep krijgen op hun eigen kinderen. Moeten de kinderen van de reguliere basisschool af en naar een Islamitische school om de 'echte' waarden van de Islam mee te krijgen? Een van de moeders van de wijkacademie Haarlem-Schalkwijk heeft dit gedaan, ze was bang dat haar zoon beïnvloed zou worden door IS. Om goed te begrijpen wat de echte waarden en normen vanuit de Islam zijn moet je een stevig fundament krijgen 'en die krijg je op een Islamitische Basisschool'.

Identiteitscrisis

Tijdens de bijeenkomst van de Landelijke Promotiegroep op 29 januari 2015 wordt uitgebreid gesproken over radicaliserende jongeren in Nederland. Justine Pardoën (Ouders Online) kijkt er naar vanuit een ontwikkelingsperspectief. Ze ziet het als een identiteitscrisis, die met name in de puberteit sterk speelt. "De puberteit is een crisis situatie. Jongeren zoeken naar iets waar ze bij horen. In drugs, sex of extremisme". Ze vindt het belangrijk om te benadrukken dat het niet de schuld is van ouders als hun kinderen radicaliseren. "Je moet kennis hebben van de ontwikkeling van kinderen om te begrijpen waarom dit gebeurt. Ouders moeten zich niet schamen, maar begrijpen dat dit met elke puber kan gebeuren, daarom is voorlichting zo goed. Zodat ouders in een vroeg stadium al hulp durven te zoeken zonder dat ze het gevoel hebben dat ze het niet goed doen en dat het hun schuld is dat hun kinderen ontsporen". Jamila Achahchah (Movisie) vult aan dat zij om zich heen ziet dat veel moslim jongeren moeite hebben met hun identiteit als moslim en Nederlander. Zij voelen zich niet geaccepteerd en volwaardig als Islamitische Nederlander. Dit maakt hen extra kwetsbaar voor een identiteitscrisis.

Het gevoel dat er iets niet klopt in de samenleving

Radicalisering is ook een belangrijk onderwerp op de agenda van het netwerk van academici. Tijdens de bijeenkomst 29 januari 2015 geeft pedagoog Stijn Sieckelinck een introductie op basis van zijn onderzoek naar radicale idealen. De invloed van (sociale) media op jongeren en gebrek aan perspectieven verklaren volgens hem maar een deel van het verschijnsel. Vaak wordt ook gerefereerd aan de thuissituatie van

jongeren. Volgens Stijn staat dit niet helemaal los van radicalisering maar speelt die een relatief kleine rol. Wat de jongeren met extreme idealen gemeen hebben is dat zij een moeilijke start in het leven hebben en dat zij boos zijn op de wereld.

Zij hebben een afkeer van de hypocrisie die zij ervaren in de samenleving en voelen zich in de steek gelaten door de instituties. De mate van haat en wraak die er uit voort komt verschilt echter. De ene groep jongeren voelt een aversie tegen onrecht en wil strijden voor een betere wereld. Zij voelen zich de avant garde die zich afzet tegen de mainstream. De andere groep bestaat uit 'avonturiers en wapengekken'. Eigenlijk is te spreken van twee soorten bekeringen tot de Jihad, de eerste, meer ethische weg vereist veel verdieping, de laatste is eerder het najagen van een 'schurkenstaat'. De aard van de radicalisering verandert volgens Stijn. Een steeds groter aantal jongeren van de tweede categorie, veelal jongeren met een crimineel verleden, ontdekken IS als hun pad.

Generatieconflict

De radicaliserende jongeren zetten zich niet alleen af tegen de samenleving, maar ook tegen hun eigen familie of gemeenschap. Driss Kaamouchi uit de Landelijke Promotiegroep signaleert dat deze jongeren zich afzetten tegen de eerste generatie. In hun ogen is deze te dociel geweest en hebben zij daardoor geen status. Dit generatieconflict werkt ook door in de moskee. Moskeebesturen staan doorgaans huiverig tegenover verandering en geven geen ruimte aan jongeren met vernieuwende ideeën.

Hierdoor heeft de moskee ook niet altijd invloed op radicaliserende jongeren. Driss benadrukt het belang om deze jongeren niet meteen af te wijzen. Hij vertelt over een imam die de radicalisering van een jongen in Utrecht heeft kunnen voorkomen door naar zijn verhaal te luisteren zonder het meteen te veroordelen. Door jongeren in hun waarde te laten en de ruimte te geven om zelf tot inzicht te komen dat ze op het verkeerde pad zitten.

Rol van scholen

Wat zou de rol van scholen kunnen zijn bij het begeleiden van de geloofsbeleving van zoekende jongeren? Fadie Hanna (onderwijskundige), lid van het netwerk van academici, stelt dat jongeren behoefte hebben aan een existentieel gesprek. Op school ligt de nadruk bij rekenen en taal, terwijl jongeren bezig zijn met vragen als 'wie ben ik, waarom ben ik hier?' Het zou volgens Fadie goed zijn als in het lesprogramma wordt opgenomen dat leerlingen bijvoorbeeld een halve dag per week naar iemand luisteren die inspirerend voor hen zou kunnen zijn, iemand met een zekere passie of ervaring. Niet alleen ouders moeten meer betrokken worden bij school, de gemeenschap moet de school in!

In de Landelijke Promotiegroep en bij het wordt aangekaart dat leraren het moeilijk vinden om over de ontwikkelingen in het midden oosten en radicalisering onder jongeren in Nederland te spreken. Leo Pauw van de Vreedzame Wijken vertelt dat een lesbrieft is gemaakt om docenten handvatten te geven. Het serieus nemen van de kinderen is van essentieel belang maar gebeurt niet zonder meer. Naast het serieus nemen en luisteren zou het goed zijn als leraren een brede kennis hebben van de islam, die meerdere mogelijke invullingen omvat. Om jongeren te begeleiden bij hun geloofs-

beleving zou je met ze in gesprek moeten gaan daarover, bijvoorbeeld over de betekenis van barmhartigheid of van de Jihad. Er wordt geconstateerd dat het ontbreekt aan een gemeenschappelijke taal over het geloof, onder moslims onderling maar ook in relatie met autochtonen. Er is in de samenleving niet veel kennis over de islam en geen publiek gesprek over betekenissen.

Versterken opvoednetwerken

Ard Broeze (Ministerie SZW, Landelijke Promotiegroep) vertelt dat er onlangs een actieplan jihadisme naar de kamer is gestuurd. Het actieplan leunt voor een deel op een justitieel – en veiligheidsperspectief, maar er wordt ook ingezet op het versterken van informele opvoednetwerken binnen gemeenschappen. Men acht het belangrijk om te investeren in initiatieven ‘van onderop’ en aandacht te besteden aan de onrust en weerbaarheid van ouders. Op 16 juni wordt hierover een landelijke conferentie georganiseerd. Dit sluit geheel aan bij de gedachte achter de wijkacademies, waarbij er ook expliciet wordt uitgegaan van de kracht van de ouders en er gestuurd wordt op mobilisatie van ouders. Vanuit de wijkacademie wordt het gesprek aangegaan met ouders in de wijk die bang zijn dat hun kind radicaliseert: wat zie je bij je kinderen als het gaat over de ontwikkelingen in het midden oosten? Hoe ervaar jij het? Hoe bespreek jij dit met je kinderen, of met je partner? Dit soort gesprekken biedt lucht en ruimte om na te denken. Andere ouders zijn met dezelfde vragen bezig en met elkaar kun je meer manieren bedenken om met je angsten om te gaan dan wanneer je alleen thuis zit. De komende tijd blijven deze gesprekken op de agenda staan.

Conferentie Opvoeden in spannende tijden

Vanuit de Landelijke Promotiegroep is het initiatief ontstaan om met elkaar een alliantie aan te gaan en in september een gezamenlijke conferentie over het thema ‘Opvoeden in spannende tijden’ te organiseren. Daarbij staat het perspectief van ouders centraal. Uitgangspunten van de conferentie zijn dat het niet moet gaan om standpunten, maar om het begrijpen van de beweegredenen van jongeren hier én nu in de Arabische wereld, om van daaruit te zoeken naar interactie en handelingsperspectieven. De gedachte dat “niemand wil dat zijn kind een moordenaar wordt”, is daarbij leidend. Het is nadrukkelijk de bedoeling om ook jongeren te betrekken en hen met de ouders, met elkaar en met professionals het gesprek te laten aangaan.

4. IDENTITEIT EN WORTELING

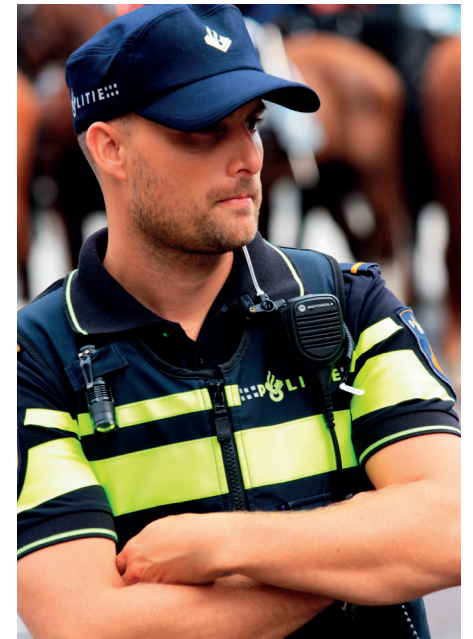
De kerngroep van de Wijkacademie Amsterdam Oost is ervan overtuigd dat het hebben van kennis over je buurt (van de huidige tijd en van de geschiedenis), de vertrouwdheid met de buurt versterkt. Bekend maakt bemind en: "Als je niet weer waar je wortels liggen dan kan je niet groeien" zegt een van de vaders. Het is de ervaring van de kerngroep dat het met name jongeren ontbreekt aan gedegen kennis over de buurt. Dat vindt de groep een gemiste kans: het zijn vaak juist de Islamitische (puber) jongeren die zich *lost* voelen. Het opgroeien met een bi-culturele achtergrond betekent veelal dat je continu te maken hebt met verschillende sets van waarden en normen en het laveren daartussen zorgt voor verwarring en in het ergste geval schizofrenie. Waar horen de jongeren thuis? Wie zijn ze? Hoe zorg je ervoor dat ze zich minder lost voelen?

Uit onderzoek blijkt dat Nederlandse Islamitische jongeren zich eerder identificeren met de stad waarin ze wonen dan met 'Nederland'. In de omgevingspsychologie heeft *thuis voelen* vier eigenschappen: terugtrekken, controle, verbondenheid en identiteit. Geredeneerd vanuit de belevingskant van sociale cohesie heeft je 'thuis' voelen in je eigen wijk of buurt te maken met de manier waarop je participeert en contact legt in een buurt. Volgens onderzoeker Jan Willem Duyvendak, socioloog en auteur van 'The Politics of home', is het om een *sense of belonging* te bereiken, een noodzakelijke voorwaarde dat we ons ergens *vertrouwd* voelen.

Het lokale is dus van belang en hier ligt een kans. Want om op nog lokaler niveau een aansluiting te faciliteren kan zorgen voor meer vertrouwdheid met de buurt en tot een gevoel van *belonging* en trots. Het is de ervaring van de kerngroep van de Wijkacademie Amsterdam Oost dat jongeren vaak wel degelijk geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van de buurt, mits op een aansprekende manier gebracht.

Rondleidingen voor en door jongeren door de buurt langs bijvoorbeeld favoriete bankjes om op de hangen en het badhuis op het Javaplein als symbool voor de demografische veranderingen in de buurt zijn in ontwikkeling. Bij het realiseren van de Glosy, de fototentoonstelling en de vogelspeurtocht in Amsterdam Oost is er samenwerking gezocht met de website 'het geheugen van Oost'.

Ook in de Schilderswijk wordt het belang van de geschiedenis van de wijk erkend en komt dit ook in gesprekken tussen bijvoorbeeld vaders en zonen aan de orde. In deze wijk is het structurele gevoel van achterstelling en de boosheid op de politie echter zo groot dat de discussie over belonging en vertrouwen zich vooral daar op richt.

5. ROL VAN DE PROFESSIONAL IN DE PEDAGOGISCHE CIVIL SOCIETY

Een onderwerp dat in de landelijke bijeenkomsten als urgent naar voren wordt gebracht is de transitie van de jeugdzorg die op dat moment aanstaande is. Inmiddels zijn de gemeenten sinds 1 januari 2015 bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor het integrale lokale jeugdbeleid.

Het gesprek onder de academici gaat over de vraag wat de rol van professionals in de pedagogische civil society eigenlijk is. De constatering is dat zij doorgaans niet de tools hebben om het gesprek te voeren met ouders. Bob Horjus (onderzoeker pedagogische wetenschappen Universiteit Utrecht) merkt op dat de wijkteams en ouder kind teams die ingericht zijn voor de transitie in de jeugdzorg nog altijd probleem- en regiegericht werken. Het oude denken is volgens hem sterker dan het nieuwe denken, waardoor een paradox ontstaat tussen de gedachte van de transitie en de praktijk. Ook is het aanbod van pedagogische opleidingen aan hogescholen en universiteiten nog niet toegesneden op een nieuwe vorm van opvoedondersteuning, zo stelt Maria Jonker (onderzoeker Universiteit Utrecht). Er zijn nog steeds heel veel studenten orthopedagogiek terwijl daar straks veel minder banen voor deze deskundigen zullen zijn. Je zou de vraag kunnen stellen of er een plek voor de professional is in de pedagogische civil society. En als die er is, op welke momenten en plekken?

Justine Pardoën (Ouders Online) kaart tijdens de bijeenkomst van de Landelijke Promotiegroep aan dat veel professionals zich zorgen maken over de wijze waarop het jeugdbeleid nu vorm krijgt. In de groep krijgt dit bijval en men is het eens dat het goed zou zijn om te proberen vanuit de Wijkacademies Opvoeden een impuls aan dit vraagstuk te geven voordat de verschuivingen stollen in oude of niet goed uitgedachte werkprocessen.

In vervolg op deze gesprekken met de landelijke groepen heeft stichting BMP journaliste Mar Oomen gevraagd om een artikel te schrijven over het onderwerp. In haar essay laat ze zien dat de doelstelling achter de transitie om in te zetten op het versterken van netwerken (ontwikkelen van een sterke basis) niet uit de verf komt. Hieronder volgt een kleine uitsnede van het essay.

De gedachte achter de transitie is dat gemeenten dichter op de mensen zitten en daardoor beter in staat zijn dan rijk en provincie om de zorg voor jeugd te organiseren. Om de hulpverlening efficiënter en meer op maat in te richten zouden gemeenten inzetten op een 'sterke basis' en niet langer uitgaan van de problemen van ouders en hun kinderen maar van hun kansen en mogelijkheden. Ouders de regie kunnen houden, en als daarbij maar zoveel mogelijk de omgeving van de betrokkenen ingeschakeld wordt. Vrijwel alle gemeenten richtten sociale wijkteams op, waarin alle typen hulpverlening vertegenwoordigd zouden zijn, opdat geen enkel kind meer van de ene instelling naar de andere gestuurd hoefde te worden, en het principe: één gezin, één plan, één regisseur makkelijk in praktijk gebracht kon worden. In de praktijk zie je dat de professionals nog steeds werken vanuit risicoprofielen en problemen. ►

Geen van de teams had zich afgevraagd wat voor mensen nodig zouden zijn om 'de basis' te versterken, de sociale omgeving van jongeren en hun ouders. Niemand stelde de vraag welke opvoedthema's ouders zelf belangrijk vinden, hoe zij met elkaar in gesprek kunnen komen en ervaringen kunnen uitwisselen, hoe ouders samen initiatieven kunnen nemen om, bijvoorbeeld, aantrekkelijke kinderspeelplaatsen te realiseren of samen een leefbaar 'dorp' te vormen. Weliswaar staan de wijkteams dichtbij hun doelgroepen, zijn ze doelmatig en efficiënt ingericht, zullen ze ongetwijfeld goed maatwerk leveren, maar welbeschouwd is hun aanpak niet meer dan een effectievere invulling van de oude manier van hulpverlening. Die is nog steeds, als van ouds, gericht op het individu en op het oplossen van zijn of haar (opvoed)problemen. Opvallend is dat met preventie niet wordt bedoeld: het versterken van de omgeving van de gezinnen waarin jongeren opgroeien, maar juist: op tijd ingrijpen, erbij zijn voordat een klein opvoedprobleem ontaardt in een chronisch verstoorde ontwikkeling van een individu.

Ondanks alle goede voornemens wordt in de jeugdhulpverlening nu nog te veel vanuit het oude hulpverleningsperspectief gedacht: gericht op het individu en op het oplossen van zijn of haar (opvoed)problemen. Of met die benadering de kinderen en jongeren die nu buiten de boot dreigen te vallen of dreigen te ontsporen, geholpen zijn, is sterk de vraag.

Wat werkelijk noodzakelijk lijkt, is een fundamentele discussie over wat we onder opvoeden eigenlijk verstaan. Is opvoeden niet meer en niet minder dan het bewerkstelligen van gedragsverandering met vaststaande opvoedprogramma's? Of gaat opvoeden over fundamenteelere kwesties? Over vragen als: wat voor ouders willen we zijn, waartoe voeden we onze kinderen op, wat voor samenleving zouden we willen en hoe bereiden we onze kinderen daarop voor? Als we onszelf en elkaar die vragen stellen, komen we vanzelf terecht bij de vraag hoe we het een en ander voor elkaar zouden kunnen krijgen en of we dat wel in ons eentje kunnen.

De jeugdhulpverlener anno 2015 zou zichzelf niet meer moeten zien als een verlener van hulp, maar als iemand die met zijn deskundigheid bijdraagt aan de opbouw van een stevige gemeenschap.

Dit essay zal worden verspreid binnen het netwerk van Stichting BMP en dat van de leden van de Landelijke Promotiegroep. Ook zal worden gezocht naar mogelijkheden om het te publiceren in een vakblad.

Aansluiting pedagogische opleidingen en praktijk sociaal welzijn

In de expertgroep bijeenkomst van 29 januari 2015 wordt het onderwerp 'Aansluiting tussen de opleidingen pedagogie en de praktijk' geagendeerd. Loes Houweling (onderzoeker Hogeschool van Utrecht) vertelt over de uitgangspunten van de opleiding ecologische pedagogiek.

De Hogeschool Utrecht probeert met de opleiding ecologische pedagogiek het gat in de pedagogische infrastructuur, zoals de scheiding tussen Jeugdzorg en Onderwijs, te dichten. De gedachte is dat in de wereld van opvoeding alles ten diepste met elkaar verbonden is. Vanuit functioneel oogpunt breng je ordening aan in een bepaalde materie, maar je blijft je bewust dat het maar een constructie is. Studenten wordt geleerd zich reflectief te blijven opstellen.

Ook Hogeschool Rotterdam werkt aan een nieuw competentieprofiel voor professionals in het sociale/ jeugd domein. Tijdens de bijeenkomst van de expertgroep op 23 april 2015 vertelt Mariëtte Lusse (lector 'Ouders in Rotterdam Zuid') over haar onderzoek naar de succesfactoren voor de samenwerking tussen ouders en school. Zij vertaalt deze naar competenties voor leraren en sociale professionals. Wat moeten deze professionals kennen en kunnen om goed met ouders te kunnen werken en wat betekent dat voor het onderwijs dat wij ze bieden, is haar vraag.

Investeren in goed contact met ouders

Tijdens haar onderzoek ondervond Mariëtte Lusse dat, in tegenstelling tot wat doorgaans wordt aangenomen, allochtone ouders heel goed te bereiken zijn door de school. Bij individueel contact was er een opkomst van 95% van de ouders. Dit duidt er volgens Mariëtte op dat er geen probleem is met deze ouders, maar sprake van een drempel, die te maken heeft met het gevoel er niet bij te horen. Belangrijk is volgens Mariëtte het aangaan van een relatie, met alle ouders. Een andere constatering van Mariëtte is hoezeer succesvolle ouderbetrokkenheid afhankelijk is van verschillende factoren als de visie van de school, de hechtheid van het team, de aandacht die de gemeente voor dit onderwerp heeft. In Rotterdam Zuid leidde de aandacht van de Hogeschool in combinatie met prioriteitstelling (en subsidie) vanuit het stadsdeel tot een soort olievlek werking in de aandacht voor ouderbetrokkenheid bij scholen in de buurt.

6. CURSUS VOOR PROFESSIONALS

De eerste twee jaar worden de Wijkacademies ondersteund door Stichting BMP en haar lokale partners. De opzet van het project is echter dat professionals van bestaande instellingen uit de omgeving van de Wijkacademies deze ondersteunende rol in het derde jaar (vanaf oktober 2015) overnemen. Het is de bedoeling dat vanaf dat moment in elk van de drie experiment-gemeentes tevens een tweede Wijkacademie Opvoeden van start gaat. Om professionals van Centra Voor Jeugd en Gezin, Ouder-en-Kind teams, Opbouwwerk, Sociale Wijkteams, en andere maatschappelijke organisaties voor te bereiden op het ondersteunen van Wijkacademies opvoeden organiseert de stichting BMP in samenwerking met Lotus&Tulip de jaarcursus 'Wijkacademie Opvoeden en Meer Cursus voor professionals'. (september 2014 t/m juni 2015)

Het doel van de cursus is het vergroten en versterken van de handelingsmogelijkheden van professionals om netwerken van ouders en jongeren rond het thema opvoeden op wijk- en buurtniveau te stimuleren en te ondersteunen. Het gaat hierbij nadrukkelijk om het werken op basis van de verhalen van de mensen zelf, een procesmatige benadering, programmatisch en productgericht werken en de gelijkwaardigheid van betrokkenen.

De cursus bestaat uit zowel theorie als praktijk. Voor het theoriedeel worden gastdocenten uit de bestaande Wijkacademies uitgenodigd. De thema's die besproken worden stimuleren een open houding en gaan over denkbeelden over opvoeden, vooroordelen, diversiteit in het gesprek over opvoeden, samenwerken met ouders en jongeren, uitwisselen tussen ouders en jongeren, integraal werken, de transitie van de jeugdzorg, samenwerken met partners en community based werken. De deelnemers zijn vanaf de eerste bijeenkomst uitgenodigd om hun eigen vraagstukken op tafel te leggen. In de veilige sfeer die wordt gecreëerd spreken de deelnemers over hun dromen en angsten, keuzes en dilemma's. Over wat er goed gaat maar ook over wat moeilijk is met betrekking tot de Wijkacademie.

De cursus leidt tot nieuwe initiatieven. Twee deelnemers zijn bezig met het opzetten van een Wijkacademie in Amsterdam Noord. Twee anderen richten zich op een Wijkacademie opvoeden in Suriname, met de focus op het empoweren van jonge moeders. Weer anderen zijn in de Leidse wijk Slaaghwijk met een academie gestart. Helaas heeft een aantal deelnemers voortijdig moeten afhaken in verband met reorganisaties op het werk. Op deze manier is de transitie van de jeugdzorg letterlijk de cursus binnen gesijpeld. De snelle veranderingen in het veld zijn aanleiding om de cursus in de periode oktober 2015 t/m mei 2016 te herhalen.

A photograph of two women sitting at a table in what appears to be a meeting or workshop. The woman on the left is wearing a purple hijab and a dark blue patterned sweater. She is holding a tablet computer that displays a hallway with a door. The woman on the right is wearing a white sweater and is looking towards the tablet. In the background, another person is partially visible. The overall lighting is somewhat dim, and the focus is on the two women in the foreground.

7. EVALUATIE ONDERZOEK WIJKACADEMIES OPVOEDEN

De Wijkacademies worden ontwikkeld vanuit ervaringen in de praktijk. BMP baseert haar werkwijze weliswaar op verschillende principes en theorieën, maar er was nog geen overzicht van de middelen, de uitkomsten en de mogelijke werkzame mechanismen. Om de ervaringen met de Wijkacademies in een theoretisch kader te plaatsen en kijken wat de effecten op de deelnemende ouders zijn heeft Maria Jonker onder supervisie van Micha de Winter en Mariëtte de Haan van de Universiteit Utrecht het afgelopen seizoen het project Wijkacademies Opvoeden en meer onderzocht. De resultaten van dit onderzoek, dat inzet op het ontwikkelen van een programmatheorie, worden in juni 2015 gepubliceerd.

Afsluitend

De afgelopen periode hebben de wijkacademies zich zowel wat betreft reikwijdte als inhoudelijk verder ontwikkeld. Het enthousiasme van mensen om over opvoedonderwerpen te spreken blijft ongekend groot. De komende periode staat het projectteam voor de opdracht om de slag te maken naar verzelfstandiging van de bestaande Wijkacademies Opvoeden én het oprichten van nieuwe Wijkacademies in pionierssteden Haarlem, Den Haag en Amsterdam. Volle kracht vooruit dus!

Bijlage – Overzicht activiteiten Wijkacademies

De Wijkacademie Opvoeden Amsterdam Oost:

Werkconferentie Pedagogisch Klimaat Tijd voor Opvoeden:

Tijdens deze conferentie wordt met belangrijke partijen en ouders uit de buurt het pedagogisch klimaat van Amsterdam Oost besproken en wordt de kerngroep feestelijk door de wethouder Nevin Özütuk geïnstalleerd.

Gesprekken ouderkamers:

Op verschillende scholen in Amsterdam Oost gaat de kerngroep met andere ouders het gesprek aan over het thema 'Opvoeden in Spannende tijden'.

Glossy:

Onder de noemer You(th) in Oost stelt de kerngroep samen met jongeren een Glossy samen die een doorkijkt biedt in de leefwereld van die jongeren die vaak moeilijk benaderbaar zijn.

Vadercursus:

In samenwerking met een van de vaders van de kerngroep en het stadsdeel wordt een vadercursus met verschillende thematisch ingekleurde bijeenkomsten ontwikkeld en uitgevoerd.

Stichting Praat:

In samenwerking met de Stichting Praat, zangeres Veerle van der Kolk en theatergroep 'Blik Bijzonder' organiseert de kerngroep een 'Vuile Was Manifestatie' waarbij het onderwerp Kindermishandeling onder de aandacht wordt gebracht.

Gesprekskaarten:

In samenwerking met stichting Terra Futura ontwikkelt de kerngroep handzame kaartjes met bijzondere vragen die het gesprek over opvoeden in de buurt moeten gaan vergemakkelijken.

Boekbespreking:

Een moeder uit de kerngroep bespreekt het boek 'Hangplek Holland' over hangjongeren op de leesclub avond in buurtcentrum de Meevaart en gaat met de aanwezige ouderen en jongeren het gesprek aan over jongeren in de buurt.

Kunstkidz:

In samenwerking met de Academie van de Stad wordt het programma Kunstkidz ontwikkeld en uitgevoerd. Tijdens de schilderlessen staat het thema 'ik en mijn omgeving' centraal. Tijdens de laatste sessie worden de ouders uitgenodigd om via verschillende creatieve werkvormen het gesprek met de eigen kinderen aan.

De vreedzame markt:

In samenwerking met het jaar van de Dappermarkt en stichting Vreedzaam worden marktkoopmannen geïnterviewd over de manier waarop zij zelf zijn opgevoed en wat zij daarvan meenemen in hun publieke (opvoedende) rol op de markt. Tevens staat de verbinding opvoeden en ondernemerschap centraal. De fototentoonstelling vindt in een leegstaand pand op de Dappermarkt plaats waarbij iedereen kennis neemt van de principes van de vreedzame wijk en bovendien wordt uitgedaagd het gesprek over opvoeden met elkaar aan te gaan.

Kunsthekken:

De kerngroep volgt een workshop fotograferen en fotografeert elkaar met een voorwerp dat symbool staat voor de manier waarop hij of zij is opgevoed. Tijdens de opening van de foto tentoonstelling is er muziek, warme chocomelk en worden gasten en toevallige passanten gevraagd wenskaarten in te vullen waarop de wensen voor opvoeden in de wijk zichtbaar worden.

Vogelspeurtocht opvoeden:

Een vader uit de kerngroep ontwikkelt een speurtocht door het Flevopark waarbij aan de hand van verschillende opdrachten kinderen worden geïntroduceerd in de wereld van de vogels. Door de nadruk op hoe de vogels hun jongeren opvoeden worden kinderen (en hun ouders) uitgedaagd om te reflecteren op de eigen opvoeding.

Programma So d'ouden songen piepen de jongen:

In samenwerking met het Karel Appelhuis wordt een programma en museumroute door het Rijksmuseum langs werken die met opvoeden te maken hebben ontwikkeld en uitgevoerd (in de pilot met senioren). Tijdens de verschillende bijeenkomsten staat het leren van druk en schildertechnieken centraal en wordt over de eigen opvoeding gesproken. Het eindproduct zijn door hen vervaardigde postkaarten. De ouderen worden tijdens de laatste bijeenkomst geïnterviewd door jongeren uit de buurt.

Werkconferentie Pedagogisch Klimaat Opvoeden in Spannende Tijden:

Tijdens deze conferentie wordt met belangrijke partijen en ouders uit de buurt het pedagogisch klimaat van Amsterdam Oost besproken waarbij het thema: Opvoeden in Spannende tijden centraal staat.

Wijkacademie Opvoeden Haarlem:

Boekje met verhalen en theaterscènes:

Kerngroepleden interviewen elkaar en mensen uit hun omgeving over ervaringen met school en maken (en spelen) zes theater scènes.

Filmpje Ouders en school samen, over ouderbetrokkenheid.

Eerste Schalkwijkse conferentie over Opvoeden en onderwijs:

ruim 80 deelnemers. Veel ouders van allerlei achtergronden. Theater scènes worden gespeeld. Workshops geleid, verslag gemaakt.

Filialen Wijkacademie Schalkwijk:

oudergesprekken op twee basisscholen (derde gaat binnenkort van start). Over opvoeden, verhalen en ervaringen. Ouders basisschool de Meer willen na vier keer niet stoppen en gaan eigen theatervoorstelling maken voor andere ouders, leerkrachten en leerlingen, ondersteund door Wijkacademie.

Ouderbrigade:

Ouders helpen ouders. Ouders van de groep zijn getraind om andere ouders te steunen en naar hun verhalen en vragen over opvoeden te luisteren en met ze mee te denken in oplossingsrichtingen, eventueel doorverwijzen.

Samenwerking met Haarlem College rond thema veiligheid en opvoeden.

Jongeren maken krant over veiligheid op school (in de klas). Ouders maken filmpjes en foto's (in de wijk) en ingezonden brieven op basis van vragen die de jongeren ook beantwoord hebben. Wijkacademie organiseert gezamenlijke bijeenkomst in de aula, die voor een breder publiek bedoeld is. Veel nadruk op belang ouderbetrokkenheid.

Fototentoonstelling over toekomstdromen van kinderen.

Fototentoonstelling van Save the Children is uit Den Haag gehaald op initiatief van een van de ouders en op een basisschool, op het Haarlem college en in de bibliotheek tentoongesteld met een programma daar omheen. Kinderen van de basisschool hebben zelf hun toekomstdromen op geschreven en tekeningen gemaakt. Daarvan wordt een boekje gemaakt.

Gesprek met enkele gemeenteraadsleden:

over de situatie in de wijk en het belang van de Wijkacademie. Afsproken om met een plan te komen voor de wethouder. Ouders ontwikkelen een plan voor scholing op maat voor ouders uit de wijk die geen werk hebben en ook geen opleiding mogen volgen. Omdat ze het gevoel hebben dat ze als ouders falen als ze hun kind niet tot voorbeeld kunnen zijn.

De Wijkacademie Opvoeden Den Haag:

De kerngroep in de Schilderswijk ziet dat de wijk vooral bestaat uit eilandjes waar weinig oog voor elkaar is en weinig onderling contact. Zij willen dat doorbreken door met een karavaan door de buurt te gaan en bij de verschillende eilandjes op bezoek te gaan en daar te spreken over de (opvoed)onderwerpen die hen bezighouden.

Kookgroep

De kerngroep ziet een duidelijke relatie tussen opvoeden en voeden. Kookt met elkaar en vertelt aan elkaar waar de gerechten vandaan komen en hoe ze gemaakt zijn en alle andere verhalen die daarbij los komen.

Verhalenboekje

Jongeren van het Stagehuis Schilderswijk interviewen buurtbewoners over opvoeden. Hoe ben je zelf opgevoed, wat neem je mee, wat geef je door? Wat doe je anders dan jouw ouders? Op basis van de interviews is een verhalenboekje gemaakt over opvoeden. Als je het boekje openvouwt is het een getekende poster van een herkenbare plek in de Schilderswijk met de vraag: Wie en waar voeden we op? Aan de hand van deze poster worden gesprekken over opvoeden op verschillende plekken gevoerd. De verhalen zijn op Facebook geplaatst met een uitnodiging om ook je eigen verhaal te delen.

Jongens en vaders in gesprek

Jongens nodigen vaders uit om het gesprek over opvoeden aan te gaan. Het gevoel overheerst dat vaders veelal afwezig zijn in de opvoeding. Waarom is dat? Hoe denken ze daar zelf over? En hebben jongens niet de behoefte om bepaalde dingen nu juist met (hun) vaders te bespreken? Maar vreemd genoeg komt het bijna nooit tot een gesprek. De verhalen en thema's die uit de gesprekken in de buurt naar boven komen zijn door jongeren samengevat in een aantal kleine poppenkastscènes. Als de scene stopt wordt de vraag aan het publiek gesteld of ze zich herkennen in het verhaal. Hoe zou het aflopen? Hoe zou jij het doen?

De scenes gaan over bijvoorbeeld:

1. het gebruik van de telefoon door kinderen (én ouders),
2. Hoe is eigenlijk de rolverdeling tussen de ouders en praten de ouders ook onderling over opvoeden?
3. Hoe stimuleer je je kind en bereid je het voor op toekomst. Ligt de nadruk alleen op school of is er ook ruimte voor andere talenten?

Door met poppen te spelen wordt er een zekere afstand geschapen tot het onderwerp en maakt dat het eenvoudiger om dingen bespreekbaar te maken, ook die waar een taboe op rust.

Iftar-maaltijd

Organiseren van een iftar-maaltijd met als gespreksthema opvoeden. Tafelgesprekken worden simpel gestart met de vraag: Wat neem je mee uit je eigen opvoeding en wat geef je door aan je kinderen?

Rap

Jongeren uit de Schilderswijk maken een rap over opvoeden, die zij opvoeren voor een grote groep ouders tijdens een Inspiratiedag over opvoeden.

Gebruikte methodieken

Een aantal gebruikte methodieken om de gesprekken in de Schilderswijk op gang te brengen.

- *Ansichtkaarten*

Een veelheid aan verschillende ansichtkaarten ligt op tafel. Kies een kaart die je aanspreekt als je aan jezelf als opvoeder denkt.

- *Wereldkaart.*

Over de hele vloer is een grote wereldkaart gelegd. De aanwezigen gaan staan op de plek waar ze vandaan komen. Vertellen over hoe het daar was en verplaatsen zich naar de plek waar ze naar toe zijn gegaan. Dan vertellen ze hoe het nu is en hoe verschillend dat is met waar ze vandaan komen of wat er juist hetzelfde is.

- *Verleden – heden – toekomst.*

Deelnemers kijken naar hun leven en zoeken daar een passende kleur bij (drie kolommen getekend op een A4) en vertellen aan elkaar welke kleur voor welke periode staat en welk verhaal daar bij hoort.

- *Bloem*

Zet in het hart de naam van één van je kinderen. Op elk blaadje schrijf je een steekwoord over hoe jij je kind ziet en kleur de blaadjes (bijvoorbeeld met een kleur die past bij het gevoel).

- *Talentenspel*

Iedereen zet in een steekwoord neer wat zijn of haar talent is (waar je goed in bent). De kaartjes worden opgehangen. Iedereen wordt daarna uitgenodigd een kaartje te kiezen met de vraag: wat wil je leren, waar wil je (nog) beter in worden? Als iedereen aan tafel zit ontstaat een gesprek over waar iemand goed in is en de betekenis die dat kan hebben voor anderen die dat van je willen leren.

Partners

Financiers

Den Haag

Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie

www.stichtingbmp.nl

www.wijkacademieopvoeden.nl